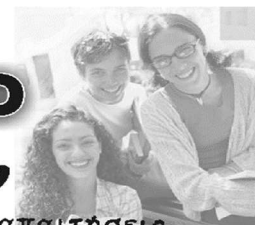

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 29 Μαΐου 2025

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλούταρχος, *Περὶ Ἀλεξάνδρου τύχης καὶ ἀρετῆς*, 6, 329 A-D

Καὶ μὴν ἡ πολὺ θαυματομένη πολιτεία τοῦτην Στωικῶν αἵρεσιν καταβαλομένου Ζήνωνος εἰς ἓν τοῦτο συντείνει κεφάλαιον, ἵνα μὴ κατὰ πόλεις μηδὲ δήμους οἰκῶμεν ἰδίοις ἕκαστοι διωρισμένοι δικαίοις, ἀλλὰ πάντας ἀνθρώπους ἡγώμεθα δημότας καὶ πολίτας, εἰς δὲ βίος ἢ καὶ κόσμος, ὥσπερ ἀγέλης συννόμου νόμῳ κοινῷ συντρεφομένης. Τοῦτο Ζήνων μὲν ἔγραψεν ὥσπερ ὄναρ ἢ εἰδωλον εὐνομίας φιλοσόφου καὶ πολιτείας ἀνατυπωσάμενος, Ἀλέξανδρος δὲ τῷ λόγῳ τὸ ἔργον παρέσχεν. Οὐ γάρ, ὡς Ἀριστοτέλης συνεβούλευεν αὐτῷ, τοῖς μὲν Ἑλλησιν ἡγεμονικῶς τοῖς δὲ βαρβάροις δεσποτικῶς χρώμενος, καὶ τῶν μὲν ὡς φίλων καὶ οἰκείων ἐπιμελόμενος τοῖς δ' ὡς ζώοις ἢ φυτοῖς προσφερόμενος, πολέμων πολλῶν καὶ φυγῶν ἐνέπλησε καὶ στάσεων ὑπούλων τὴν ἡγεμονίαν, ἀλλὰ κοινὸς ἦκειν θεόθεν ἀρμοστής καὶ διαλλακτὴς τῶν ὅλων νομίζων, οὗς τῷ λόγῳ μὴ συνῆγε τοῖς ὅπλοις βιαζόμενος καὶ εἰς ταῦτο συνενεγκὼν τὰ πανταχόθεν, ὥσπερ ἐν κρατῆρι φιλοτησίῳ μίξας τοὺς βίους καὶ τὰ ἡθηκαίτους γάμους καὶ τὰς διαίτας, πατρίδα μὲν τὴν οἰκουμένην προσέταξεν ἡγεῖσθαι πάντας, ἀκρόπολιν δὲ καὶ φρουρὰν τὸ στρατόπεδον, συγγενεῖς δὲ τοὺς ἀγαθοὺς, ἀλλοφύλους δὲ τοὺς πονηροὺς· τὸ δ' Ἑλληνικὸν καὶ βαρβαρικὸν μὴ χλαμύδι μηδὲ πέλτη μηδ' ἀκινάκη μηδὲ κἀνδυ διορίζειν, ἀλλὰ τὸ μὲν Ἑλληνικὸν ἀρετῇ τὸ δὲ βαρβαρικὸν κακίᾳ τεκμαίρεσθαι, κοινὰς δ' ἐσθῆτας ἡγεῖσθαι καὶ τραπέζας καὶ γάμους καὶ διαίτας, δι' αἵματος καὶ τέκνων ἀνακεραννυμένους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Ο Ζήνων προτείνει να μην κατοικούμε χωρισμένοι σε πόλεις ούτε σε δήμους που έχουν διαφορετικούς νόμους.

2. Ο Ζήνων θεωρεί ότι υπάρχει ένας κοινός τρόπος ζωής και μία παγκόσμια τάξη ως αποτέλεσμα ενός κοινού νόμου.
3. Κατά τον Πλούταρχο ο Μ. Αλέξανδρος υλοποίησε το όραμα του Αριστοτέλη.
4. Για τον Μ. Αλέξανδρο ίσχυαν οι παραδοσιακές διακρίσεις Έλληνας και βάρβαρος.
5. Η έννοια της πατρίδας κατά τον Αλέξανδρο περιορίζεται αποκλειστικά στα όρια της πόλης-κράτους.

Μονάδες 10

B1. Να εξηγήσετε τους όρους πολιτεία και εὐνομία στο πλαίσιο της στωικής φιλοσοφίας.

Μονάδες 10

B2. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αρριανός, Αλεξάνδρου Ανάβασις, §§7.30.1-7.30.2

Το συγγραφικό έργο του Αρριανού είναι ογκώδες και με ποικίλο περιεχόμενο. Το σπουδαιότερο έργο του είναι η Αλεξάνδρου Ανάβασις, το οποίο διαιρείται σε επτά βιβλία, κατά μίμηση της Κύρου Αναβάσεως του Ξενοφώντα, και εξιστορεί την εκστρατεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου από την αρχή της ως την ημέρα του θανάτου του.

Και όποιος κατακρίνει τον Αλέξανδρο ας μην τον κατακρίνει παρουσιάζοντας μονάχα τα αξιοκατάκριτα έργα του, αλλά αφού συγκεντρώσει κατά μέρος όλες μαζί τις πράξεις του Αλεξάνδρου, ας αναλογισθεί τότε ποιός είναι ο ίδιος και με ποιά τύχη και τί έγινε εκείνος που κατακρίνει και σε ποιό βαθμό ανθρώπινης ευτυχίας έφθασε, εφόσον έγινε ο αδιαφιλονίκητος βασιλιάς και των δύο ηπείρων και έφθασε παντού το όνομά του, ενώ ο ίδιος είναι ένας μάλλον ασήμαντος άνθρωπος και καταγίνεται με ασήμαντα πράγματα, χωρίς να μπορεί και αυτά ακόμη να τα βάλει σε τάξη. Γιατί εγώ τουλάχιστο νομίζω ότι δεν υπήρχε την εποχή εκείνη ούτε ανθρώπινη φυλή ούτε πόλη ούτε κανένας άνθρωπος, στον οποίο δεν είχε φθάσει το όνομα του Αλεξάνδρου. Νομίζω, λοιπόν, ότι δεν ήταν δυνατό να γεννηθεί χωρίς θεία παρέμβαση ένας τέτοιος άνθρωπος, ο οποίος δεν έμοιαζε με κανέναν άλλο. Και αυτό φανερώθηκε με χρησμούς που λένε ότι δόθηκαν για τον θάνατο του Αλεξάνδρου, με διάφορα οράματα που είδαν διαφορετικά άτομα και με διάφορα όνειρα που εμφανίσθηκαν σε διαφορετικούς ανθρώπους και ακόμη με την τιμή που του απονέμουν μέχρι σήμερα οι άνθρωποι και με την επιβίωση της μνήμης του πέρα από το ανθρώπινο μέτρο· ακόμη και σήμερα, ύστερα από τόσο χρόνο, δίδονται και άλλοι χρησμοί προς τιμή του Αλεξάνδρου στον λαό των Μακεδόνων.

Μτφρ. Θ.Χ. Σαδικάκης

Στο παραπάνω παράλληλο κείμενο ο Αρριανός ολοκληρώνει το έργο του Αλεξάνδρου Ανάβασις διατυπώνοντας συγκεκριμένες κρίσεις για τον Μ. Αλέξανδρο. Σε ποιον βαθμό αυτές επιβεβαιώνονται από τις αναφορές του Πλουτάρχου στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο;

Μονάδες 10

B3. Να ταξινομήσετε τα ακόλουθα γεγονότα στην κατάλληλη χρονική σειρά ξεκινώντας από το παλαιότερο χρονικά (ένδειξη 1) και καταλήγοντας στο νεότερο χρονικά (ένδειξη 5):

- α. Ο Πλάτων πραγματοποίησε το πρώτο ταξίδι του στη Σικελία.
- β. Ο Αριστοτέλης ανέλαβε την εκπαίδευση του Μεγάλου Αλεξάνδρου.
- γ. Ο Πλάτων ίδρυσε την Ακαδημία.
- δ. Ο Σωκράτης καταδικάστηκε σε θάνατο από τους Αθηναίους.
- ε. Ο Αριστοτέλης πέθανε στη Χαλκίδα.

1 -	2 -	3 -	4 -	5 -
-----	-----	-----	-----	-----

Μονάδες 10

B4. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την ετυμολογικά συγγενή νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. αἵρεσιν 2. ἐπιμελόμενος 3. συνῆγε 4. ἥθη 5. ἀνακεραυννυμένους	α. αναιρώ β. ανάγωγος γ. συνήθεια δ. αμέλεια ε. κρατήρας ζ. μελλοντικός η. έπαρση

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφών Κύρου Παιδεία Α 5 7-9

Ο Κύρος εμψυχώνει τους Πέρσες αριστοκράτες που θα πολεμήσουν εναντίον των Ασσυρίων. Μετά τον θάνατο του Αστυάγη βασιλιάς των Μήδων έγινε ο γιος του Κναξάρης, θεός του Κύρου. Επειδή οι Ασσύριοι προετοιμάζονταν για εκστρατεία εναντίον του, ζήτησε και πέτυχε τη συνδρομή του Καμβύση με την αποστολή στρατεύματος υπό τον ενήλικο πλέον Κύρο. Παρακάτω ο Κύρος απευθύνεται στους αριστοκράτες που επελέγησαν ως αρχηγοί και εκλέκτορες των στρατιωτικών τμημάτων.

Ἄνδρες φίλοι, ἐγὼ προσειλόμην μὲν ὑμᾶς, οὐ νῦν πρῶτον δοκιμάσας, ἀλλ' ἐκ παίδων ὁρῶν ὑμᾶς ἃ μὲν καλὰ ἡ πόλις νομίζει, προθύμως ταῦτα ἐκπονοῦντας, ἃ δὲ αἰσχρὰ ἡγεῖται, παντελῶς τούτων ἀπεχομένους. ὧν δ' ἔνεκα αὐτός τε οὐκ ἄκων εἰς τόδε τὸ τέλος κατέστην καὶ ὑμᾶς παρεκάλεσα δηλῶσαι ὑμῖν βούλομαι. ἐγὼ γὰρ κατενόησα ὅτι οἱ πρόγονοι χείρονες μὲν ἡμῶν οὐδὲν ἐγένοντο· ἀσκοῦντες γοῦν κἀκεῖνοι διετέλεσαν ἅπερ ἔργα ἀρετῆς νομίζεται· ὅ τι μέντοι προσεκτήσαντο

τοιούτοι ὄντες ἢ τῶ τῶν Περσῶν κοινῷ ἀγαθὸν ἢ αὐτοῖς, τοῦτ' οὐκέτι δύναμαι ἰδεῖν. καίτοι ἐγὼ οἶμαι οὐδεμίαν ἀρετὴν ἀσκεῖσθαι ὑπ' ἀνθρώπων ὥς μηδὲν πλέον ἔχωσιν οἱ ἐσθλοὶ γενόμενοι τῶν πονηρῶν, ἀλλ' οἱ τε τῶν παρὰντίκα ἡδονῶν ἀπεχόμενοι οὐχ ἵνα μηδέποτε εὐφρανθῶσι, τοῦτο πράττουσιν, ἀλλ' ὥς διὰ ταύτην τὴν ἐγκράτειαν πολλαπλάσια εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον εὐφρανόμενοι οὕτω παρασκευάζονται· οἱ τε λέγειν προθυμούμενοι δεινοὶ γενέσθαι οὐχ ἵνα εὖ λέγοντες μηδέποτε παύσωνται, τοῦτο μελετῶσιν, ἀλλ' ἐλπίζοντες τῷ λέγειν εὖ πείθοντες ἀνθρώπους πολλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθὰ διαπράξεσθαι.

Λεξιλόγιο

- **προσειλόμην**= σας προτίμησα, σας ξεχώρισα
- **ἀπέχομαί τινος**= αποφεύγω κάτι, απομακρύνομαι από κάτι
- **καθίσταμαι εἰς τέλος**= Αναλαμβάνω το αξίωμα, την εξουσία
- **προσεκτήσαντο**= απέκτησαν κάτι επιπλέον
- **παρὰντίκα**= Αμέσως, στη στιγμή, παρὰντίκα ἡδονῶν= οι εφήμερες απολαύσεις

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να γράψετε τη μετάφραση του αποσπάσματος «Ἄνδρες φίλοι... τοῦτ' οὐκέτι δύναμαι ἰδεῖν».

Μονάδες 20

Γ2. Τι αναφέρει ο Κύρος στους Πέρσες ευγενεῖς για την ἀρετή, την ἐγκράτεια στις ἡδονές και την ευγλωττία;

Μονάδες 10

Γ3. Να συμπληρωθούν οι ἀκόλουθοι τύποι :

Ἄνδρες φίλοι: γενική και κλητική ενικού.

αἰσχροῖ: να γραφούν οι υπόλοιποι βαθμοὶ στο ἴδιο γένος, ἀριθμὸ και πτώση.

χείρῳ: να γραφεί το ἀντίστοιχο ἐπίρρημα και στους τρεις βαθμούς.

ἀσκεῖσθαι: να γραφεί το γ ενικό της οριστικής, υποτακτικής και ευκτικής του ενεστώτα στην ἴδια φωνή.

λέγοντες: να γραφεί το β ενικό της προστακτικής του ἀορίστου β

διαπράξεσθαι: να γραφεί το γ πληθυντικό της οριστικής του μέλλοντα και ἀορίστου στην ἴδια φωνή.

Μονάδες 10

Γ4. α) Να ἀναγνωριστοῦν συντακτικά οι ἀκόλουθοι ὅροι: ἐκπονοῦντας, ἄκων, ἡμῶν, ἄπερ, ὑπ' ἀνθρώπων.

Μονάδες 5

Γ4. β) Να αναγνωριστεί η ακόλουθη δευτερεύουσα πρόταση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος): **ἵνα εὖ λέγοντες μηδέποτε παύσωνται.**

Μονάδες 2

Γ4. γ) Να εξαρτηθεί η ακόλουθη περίοδος από τη φράση (και με τους δύο τρόπους)

Κῦρος εἶπε: ἐγὼ γὰρ κατενόησα ὅτι οἱ πρόγονοι... ἐγένοντο

Μονάδες 3

Καλή επιτυχία!!!